

POREZNI SUSTAV SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE I REPUBLIKE HRVATSKE

Iščić, Dunja

Master's thesis / Diplomski rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:965387>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-10**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Diplomski studij Financijski menadžment

Dunja Iščić

**POREZNI SUSTAV SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE I
REPUBLIKE HRVATSKE**

Diplomski rad

Osijek, 2022.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Diplomski studij Financijski menadžment

Dunja Iščić

**POREZNI SUSTAV SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE I
REPUBLIKE HRVATSKE**

Diplomski rad

Kolegij: Komparativni porezni sustav

JMBAG: 0010222006

e-mail: discic@efos.hr

Mentor: izv.prof.dr.sc. Domagoj Karačić

Osijek, 2022.

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek
Faculty of Economics in Osijek
Graduate Study Financial management

Dunja Išćić

**TAX SYSTEM OF THE FEDERAL REPUBLIC OF
GERMANY AND THE REPUBLIC OF CROATIA**

Graduate paper

Osijek, 2022.

IZJAVA

O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI, PRAVU PRIJENOSA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA, SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je diplomski
(navesti vrstu rada: završni / diplomski / specijalistički / doktorski) rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).
4. izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Dunja Isčić

JMBAG: 0010222000

OIB: 95906355653

e-mail za kontakt: iscicdunja@gmail.com

Naziv studija: Financijisti menadžment

Naslov rada: Analiza poreznog sustava Savezne Republike Njemačke i Republike Hrvatske

Mentor/mentorica diplomskog rada: izr. prof. dr. sc. Damir Kovačić

U Osijeku, 29.08.2022. godine

Potpis Dunja Isčić

POREZNI SUSTAV SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE I REPUBLIKE HRVATSKE

SAŽETAK

U diplomskom radu definirana je tematika poreznog sustava kroz porezne oblike za Saveznu Republiku Njemačku i Republiku Hrvatsku. Sami nastanak poreza uvelike je utjecao na gospodarstvo i ekonomiju pojedine države te tako doprinijelo njenom razvoju. Porezi se definiraju kao novčana davanja građana državi pod uvjetom da građani ne dobivaju zauzvrat naknadu. Na praktičnom primjeru dvije države prikazane su pojedine značajke, karakteristike i važnosti poreza na dobit, poreza na dohodak i poreza na dodanu vrijednost te je na temelju tih poreza provedena komparativna analiza.

Ključne riječi: *porezi, porezni sustav, Republika Hrvatska, Savezna Republika Njemačka.*

TAX SYSTEM OF THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY AND THE REPUBLIC OF CROATIA

ABSTRACT

The graduate paper defines the topic of the tax system is defined through tax forms for the Federal Republic of Germany and the Republic of Croatia. The very creation of taxes greatly influenced the economy of a particular country and thus contributed to its development. Taxes are defined as monetary contributions from citizens to the state, provided that citizens do not receive compensation in return. On the practical example of two countries, certain features, characteristics and importance of profit tax, income tax and value added tax are presented, and a comparative analysis was carried out on the basis of these taxes.

Key words: *taxes, tax system, Republic of Croatia, Federal Republic of Germany.*

Sadržaj

1. UVOD	1
2. METODOLOGIJA RADA	2
2.1. Predmet istraživanja	2
2.2. Cilj istraživanja	2
2.3. Istraživačko pitanje	2
2.4. Znanstvene metode.....	3
3. KARAKTERISTIKE I ZNAČAJ POREZNOG SUSTAVA	4
3.1. Povijesni razvoj poreza	4
3.2. Podjela poreza.....	5
3.3. Porezna načela i porezna obilježja	6
3.4. Učinci poreza u poreznom sustavu	8
4. POREZNI SUSTAV REPUBLIKE HRVATSKE	9
4.1. Glavne značajke poreznog sustava Republike Hrvatske	9
4.2. Utjecaj čimbenika na porezni sustav Republike Hrvatske	10
4.3. Porezni oblici Republike Hrvatske.....	11
4.3.1. Županijski porezi	12
4.3.2. Općinski ili gradski porezi.....	13
4.4. Trendovi porezne politike u Republici Hrvatskoj	14
5. POREZNI SUSTAV SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE	17
5.1. Porezne klase u Saveznoj Republici Njemačkoj	17
5.2. Vrste poreza u Saveznoj Republici Njemačkoj	21
5.3. Razvoj poreznih prihoda u tekućoj godini.....	22
6. ANALIZA POREZNOG SUSTAVA SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE I REPUBLIKE HRVATSKE	24
6.1. Porez na dobit.....	24
6.2. Porez na dohodak	27
6.3. Porez na dodanu vrijednost	30
7. RASPRAVA	34
8. ZAKLJUČAK	39
Literatura.....	40
Popis slika	42
Popis tablica	43
Popis grafikona	44

1. UVOD

Tema ovog diplomskog rada je komparativna analiza poreznog sustava Savezne Republike Njemačke i Republike Hrvatske. Za analizu su izabrane Republika Hrvatska i Savezna Republika Njemačka s obzirom na to jer su ove dvije države i sa gospodarskog i ekonomskog aspekta drugačije pa se samim time mogu vidjeti najveće sličnosti i razlike. Porezi su obvezna davanja koje poduzeća i stanovništvo plaćaju državi te za te uplaćene poreze od njihovog samog nastanka nema protuusluge. Pojam obvezna davanja zapravo predstavlja da kada porezi pristignu na naplatu da tada automatski moraju biti uplaćeni državi. Ukoliko se dogodi da poduzeće ili stanovništvo ne želi uplatiti poreze tada država može prisilno zahtijevati uplatu te poduzeti određene mjere.

Prvi porezi pojavljuju se još davne 305. godine u dalekom Egiptu. U to vrijeme glavni vladari uvelike su oporezivali svoje sluge i podanike. U poreznom sustavu postoji dosta poreznih oblika, a neki od najpoznatijih su porez na dohodak, porez na dobit, porez na plaću, posebni i opći porezi, porezi na imovinu, porezi na nasljedstvo, na izdatke i porezi na carine.

Porezi predstavljaju najvažniji dio javnih prihoda. U javne prihode ubrajaju se još i carine, doprinosi, pristojbe, koncesije, novčane kazne i dr. Vlada svake pojedine države određuje koliki iznos poreza će građani morati platiti. U diplomskom radu prikazane su najvažnije porezne stope u Republici Hrvatskoj i Saveznoj Republici Njemačkoj.

2. METODOLOGIJA RADA

Diplomski rad čini 6 poglavlja u kojem se prva poglavlja odnose na pojedinačnu, zasebnu tematiku te zadnje poglavlje u kojem je uspoređen porezni sustav između navedenih država. Prvo poglavlje čini uvod u kojem se čitatelja ukratko uvodi u temu. U drugom dijelu opisana je metodologija rada sa ukratko opisanim predmetom istraživanja, ciljem, hipotezom te koje su znanstvene metode korištene u ovom radu. Treće poglavlje obuhvaća dio teorijske podloge i prethodnih istraživanja te opisuje karakteristike i značaj poreznog sustava, odnosno povijesni razvoj poreza, podjelu porezu i najvažnija porezna obilježja i porezna načela. Četvrto poglavlje čini porezni sustav Republike Hrvatske i njegove najvažnije značajke. Peto poglavlje čini porezni sustav Savezne Republike Njemačke, važne porezne klase i najvažnije porezne vrste. Najvažnije šesto poglavlje objašnjava glavne razlike između poreznih sustava navedenih država kroz najvažnije poreze, a to su porez na dobit, porez na dohodak i porez na dodanu vrijednost. I na kraju zaključak o svemu što je navedeno u diplomskom radu.

2.1. Predmet istraživanja

Predmet istraživanja ovog diplomskog rada je analiza poreznog sustava Savezne Republike Njemačke i Republike Hrvatske.

2.2. Cilj istraživanja

Cilj diplomskog rada je da se kroz navedenu komparativnu analizu uspoređi porezni sustav i porezi Savezne Republike Njemačke i Republike Hrvatske.

2.3. Istraživačko pitanje

Ovaj diplomski rad temelji se na jednom istraživačkom pitanju te autor na temelju provedenog istraživanja dolazi do zaključka je li istraživačko pitanje istinito.

H0: Postoje određene razlike između poreznog sustava Savezne Republike Njemačke i Republike Hrvatske.

Pretpostavka navedenog istraživačkog pitanja je da se porezni sustav Savezne Republike Njemačke i Republike Hrvatske razlikuju s obzirom na poreznu stopu i predmet oporezivanja.

2.4. Znanstvene metode

U diplomskom radu korišteno je nekoliko znanstvenih metoda. To su metoda mjerenja, induktivna metoda i metoda analize. Metodom mjerenja i uz pomoć brojčanih vrijednosti utvrđene su razlike u poreznim stopama kod navedenih poreznih sustava između Savezne Republike Njemačke i Republike Hrvatske. Induktivnom metodom se utvrdila komparativna analiza poreznog sustava. I na kraju metodom analize napravljena je podjela u diplomskog radu gdje su se složeni pojmovi, zaključci i postupci obrazložili na jednostavnije elemente.

3. KARAKTERISTIKE I ZNAČAJ POREZNOG SUSTAVA

U trećem dijelu diplomskog rada bit će objašnjen povijesni razvoj poreza, podjela poreza, glavna porezna obilježja, porezna načela i učinci poreza u poreznom sustavu.

3.1. Povijesni razvoj poreza

Oporezivanje je staro koliko i davne civilizacije. U to vrijeme oporezivanje je također ovisilo o vrsti dobra koje se oporezuje te je i tada oporezivanje bilo drugačije u pojedinim gradovima.

„Porezi, prisilna davanja koja građani plaćaju državi ne dobivajući protunaknadu. U suvremenim državama porezi su najvažniji izvor državnih prihoda, a od ostalih vrsta drž. prihoda razlikuju se po tom što se prikupljaju na osnovi prisile i što nisu protunaknada za neku drž. uslugu. Nameću ih administrativne jedinice (država, lokalne vlasti), a ponekad i Crkva, radi pribavljanja sredstava za podmirivanje javnih potreba, primjerice za plaćanje vojske i policije, financiranje obrazovnog sustava, izgradnju cesta i vodovoda te isplatu mirovina ili pomoći za nezaposlene i siromašne.“ (Hrvatska enciklopedija, 2022: n.p.)

Postoje određene stvari koje se ne ubrajaju u poreze, a to su: upravne pristojbe, kazne i korisničke naknade. No, ipak postoje i obvezni dijelovi poreznog sustava, a to su doprinosi za socijalno, zdravstveno i mirovinsko osiguranje jer ih poslodavci odnosno stanovništvo moraju plaćati državi.

„Povijest je pokazala da su države napredovale brže ili sporije, opstajale ili propadale, između ostalih činitelja, i zbog pogrešno vođene porezne politike, odnosno zbog uvođenja ili prevelikih ili premalih poreza. Uvođenje poreza ponekad je bilo povod nastanka ili nestanka pojedine države ili carstva, izbijanja i vođenja ratova, pobuna i ustanaka. Porezni su sustavi imali veći utjecaj na društveni razvoj i kretanje povijesti nego što se to općenito misli. Povjesničari ih najčešće i u najboljem slučaju smatraju posljedicama političkih odluka vlastodržaca, ali ih malo kada vide kao povode i značajne dijelove složenijih uzroka povijesnih događaja.“ (Balog, Lešić, 2021:3)

Porezi od trenutka kada su nastali nikada više nisu ukinuti. Udio poreza se od nastanka povećao za čak 4 puta. U davnim vremenima ne postoji niti jedna civilizacija koja

nije ubirala poreze. Još za vrijeme civilizacija i srednjeg vijeka u Europi su se počele formirati vrste poreza. Tada su postojali porezi na zemlju, porezi na nasljedstvo, porezi na glavarine i nekoliko vrsta pristojbi i naknada. Korisnici tadašnjih poreza su poreze plaćali nadređenima tj. u to vrijeme kraljevima, plemićima, ali ujedno i Crkvi koja je u to vrijeme imala veliki značaj i utjecaj na sve.

„Tijekom razdoblja Republike porezni prihodi ubirali su se oporezivanjem trgovine i carinskim naknadama na uvoz i izvoz, a za svu robu koja je prolazila brodovima kroz luke naplaćivale su se lučke naknade (portoria) odnosno lučke takse. Međutim, glavni izvori državnih prihoda bili su porezi na robove, tzv. glavarine. Porast vojnih troškova rezultirao je rastom vojnog poreza, tributuma, koji je bio sličan grčkoj eispohori, ali je u 2. st. pr. Kr. taj porez ukinut, a vojska se financirala naplatom danka pokorenim narodima (stipendium). U naplati poreza rimska je uprava bila vještija i domišljatija od prethodnih carstava.“ (Balog, Lešić, 2021:25)

Za vrijeme feudalizma građani nisu imali pretjerano pravo glasa te su vladari pretežito zahtijevali koji će porezi biti prihvaćeni, a koji odbačeni, no većina ih nije bila prihvatljiva zbog loše uređenosti države te jakog utjecaja vlasti.

„Povijest je obilježena brojnim sukobima zbog oporezivanja, najčešće između poreznih obveznika i poreznih vlasti. Prva suvremena republika Ujedinjene provincije Nizozemske nastala je u 16. stoljeću upravo kao reakcija na oporezivanje. Kad god bi država odlučila krenuti u osvajanja, morala ih je nekako i financirati, pa je uvela nove, obično više poreze, što je dovelo do nezadovoljstva, pobuna i ugrožavanja trgovine i proizvodnje koje su bili nosioci gospodarskog razvoja zemlje.“ (Adams, 2006:513)

3.2. Podjela poreza

Općenito porezi se mogu podijeliti na nekoliko vrsta, a to su:

- „prema vrsti porezne osnovice (npr. porez na dohodak, porez na potrošnju)
- prema razini državne vlasti kojoj pripada porezni prihod (npr. državni porezi, županijski porezi)

- prema tome koje kategorije stanovnika više opterećuju (npr. progresivni ili regresivni porezi).“ (Kesner-Škreb, Kuliš, 2010:11)

Prema Kordić (2011) „postoji niz podjela poreza:

- a) prema vrsti porezne osnovice - dohodak/dobit, potrošnja, imovina,
- b) prema razini državne vlasti - prihodi središnje države ili nižih razina vlasti,
- c) prema vrsti porezne stope - proporcionalni, progresivni, regresivni,
- d) ovisno o tome tko ih u konačnici snosi - posredni ili neposredni.“

No, ipak najvažnija podjela poreza je ona na izravne i neizravne poreze.

„Izravni porezi su oni koje uplaćujemo osobno ili ih za nas uplaćuje poslodavac u državnu blagajnu. Ti se porezi zaračunavaju u određenom postotku na naš dohodak ili 1 BDP oznaka je za bruto domaći proizvod tj. za tržišnu vrijednost svih finalnih proizvoda i usluga koji se proizvedu u nekoj zemlji tijekom jedne kalendarske godine. I po pravilu se ne mogu prevaliti na drugoga. To znači da onaj tko porez plaća, porez i snosi. Izravni su porezi, na primjer, porez na dohodak koji plaćamo iz plaće, autorskog honorara ili obrta, porez na dobit koji plaćaju poduzeća.“ (Kesner-Škreb, Kuliš, 2010:11)

Uz izravne poreze postoje još i neizravni porezi. Najvažniji neizravni porezi su porez na dodanu vrijednost, trošarine i porez na promet nekretnina.

„Neizravne poreze ne snosi onaj tko ih uplaćuje u državni proračun, već ih najčešće prevaljuje na druge. Porezni obveznici neizravnih poreza kroz cijenu svojih dobara i usluga prevaljuju teret tih poreza na krajnjeg potrošača, tj. na građane.“ (Kesner-Škreb, Kuliš, 2010:11)

3.3. Porezna načela i porezna obilježja

Svaki dobar porezni sustav mora imati sljedeća porezna načela i porezna obilježja. No, kako u Republici Hrvatskoj tako i u ostatku svijeta ne poštuje svaka država sva porezna načela i sva porezna obilježja. Oni se razlikuju jedni od drugih. Razlikuju se prema efikasnosti, jednostavnosti za primjenu i sl.

„Sljedeća porezna obilježja odlikuju dobar porezni sustav:

1. Efikasnost - Porezi moraju što je manje moguće utjecati na odnose cijena kako bi se efikasno upotrijebili rijetki gospodarski resursi.
2. Pravednost - Porezi trebaju biti pravedno raspoređeni između članova neke zajednice.
3. Izdašnost - Porezi moraju osigurati dovoljan iznos javnih prihoda za pokrivanje razumne visine javnih rashoda.
4. Jednostavnost - Porezi moraju biti što jednostavniji, jasniji i razumljiviji kako bi troškovi ubiranja poreza za poreznu administraciju i porezne obveznike bili što niži.
5. Stabilnost - Porezni se sustavi ne smiju često mijenjati jer je poduzećima i kućanstvima potrebna stabilnost za donošenje ispravnih ekonomskih odluka.“ (Kesner-Škreb, Kuliš, 2010:12)

Nakon navedenih poreznih obilježja može se zaključiti da je jako teško složiti dobar i uspješan porezni sustav u pojedinim zemljama.

Smith navodi nekoliko poreznih načela:

1. „Svaki građanin mora plaćati porez državi prema svojoj sposobnosti i imovinskim mogućnostima.
2. Porezna obveza mora biti zakonom regulirana i ne može biti proizvoljna.
3. Porez treba prikupljati i naplaćivati kada je to za poreznog obveznika najpovoljnije.
4. Administracija pri naplati poreza mora biti jeftina, tako da ono što građani uplate kao porez treba u što većem iznosu ući u državnu blagajnu.“ (Srb, Čulo, 2006:100)

Uz Smitha postoje još i porezna načela prema Wagneru koja su prikazana u slijedećoj tablici br. 1.

Tablica 1 Porezna načela prema Wagneru

Financijska načela	<ul style="list-style-type: none">➤ načelo izdašnosti poreza➤ načelo elastičnosti poreza
Ekonomska načela	<ul style="list-style-type: none">➤ načelo pravilnog izbora poreznog

	<p>izvora</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ načelo pravilnog izbora vrste poreza
Socijalna načela	<ul style="list-style-type: none"> ➤ načelo univerzalnosti/sveobuhvatnosti porezne obveze ➤ načelo ravnomjernosti u oporezivanju
Administrativno-tehnička načela	<ul style="list-style-type: none"> ➤ načelo određenosti poreza ➤ načelo ugodnosti plaćanja poreza ➤ načelo jeftinoće ubiranja poreza

Izvor: Izrada autorice prema Alijagić (2015)

Kao dva najvažnija porezna načela mogu se izdvojiti načelo učinkovitosti i načelo pravednosti. Načelo pravednosti govori o tome kako pravedno raspodijeliti porezni teret. Na načelo pravednosti još se nadovezuju i načelo gospodarske snage i načelo korisnosti.

3.4. Učinci poreza u poreznom sustavu

„Porezi mogu utjecati na ponašanje gospodarskih subjekata. U teoriji javnih financija posebna se pozornost posvećuje učincima oporezivanja na potrošnju, ponudu rada, štednju i investiranje. Učinci oporezivanja ovise prije svega o tom tko snosi teret poreza, odnosno o tzv. poreznoj incidenciji.“ (Hrvatska enciklopedija, 2022: n.p.)

Postoje dvije vrste porezne incidencije: zakonska i ekonomska porezna incidencija. Zakonsku poreznu incidenciju određuju fizičke osobe koje prema zakonu moraju podmiriti dospjele poreze. A ekonomska porezna incidencija upućuje na to koje osobe zaista moraju snositi teret podmirivanja poreza.

„Ekonomska incidencija poreza na dobra ovisi o reakciji prodavača i potrošača na uvođenje poreza. Što su potrošači osjetljiviji na promjenu cijene nekoga dobra, lakše će svoju potražnju usmjeriti na potrošnju nekih drugih dobara. Ako je ta osjetljivost velika, prodavači nakon uvođenja poreza neće povećati cijene oporezovanih dobara te će na sebe preuzeti sav ili veći dio poreznoga tereta. Oporezivanje rada može utjecati na ponudu rada koja se mjeri brojem sati rada.“ (Hrvatska enciklopedija, 2022: n.p.)

4. POREZNI SUSTAV REPUBLIKE HRVATSKE

U Republici Hrvatskoj sastavni dio države čini upravo porezni sustav. 90% prihoda u državi dolazi od poreza i to najvećim dijelom od poreza na dodanu vrijednost (PDV) i doprinosa za socijalno, mirovinsko i zdravstveno osiguranje tj. od obveznih davanja državi. Drugi najvažniji porezi u Republici Hrvatskoj su porez na dobit i porez na dohodak o kojima će sva njihova najvažnija obilježja i stope biti objašnjene u nastavku ovog diplomskog rada.

Porezni sustav Republike Hrvatske vodi se prema europskim načelima, gdje je zapravo položaj fizičkih i pravnih osoba jednak. Postoji nekoliko poreznih vrsta, no porezni sustav Republike Hrvatske je pluralan oblik.

Prema Jelčić (2011) „Porezni pluralizam oblik je suvremenih poreznih sustava iz toga razloga što :

- a) Nepovoljno djelovanje oporezivanja relativno je smanjeno samom činjenicom, da veći broj poreza omogućuje raspodjelu poreznog tereta na puno veći broj poreznih obveznika, tako će se samo izbjegavanje plaćanja poreza javljati u malim količinama ili će izostati.
- b) Primjenom više poreznih oblika lakše će se postići fiskalni cilj
- c) Ekonomski efekti oporezivanja primjene većeg broja poreznih oblika za porezne obveznike biti će podnošljiviji, iz toga razloga što će različiti poslovni oblici zahvaćati različite porezne obveznike, porezne objekte i ekonomske snage, pa će tako porezni teret prema poreznom obvezniku biti uvelike lakši.,,

4.1. Glavne značajke poreznog sustava Republike Hrvatske

Prema Jelčić (2011) „glavne i opće prihvaćene karakteristike koje mora imati moderni porezni sustav, pa tako i porezni sustav RH su sljedeće:

Harmonizacija poreza – kako bi se što prije realizirali ciljevi kojima se teži formiranjem novog poreznog sustava, potrebno je što više uskladiti porezne sustave i mjere porezne politike. Da bi isti uspješno funkcionirali sustavi i politike bi se trebale što više približiti, uskladiti, odnosno harmonizirati,

Neutralni porezi – kako bi država svojim mjerama fiskalne politike što manje utjecala na ponašanje poreznih obveznika, uloga poreza bi se trebala ograničiti na ostvarenje fiskalnih ciljeva, odnosno da se rizik donošenja poslovnih odluka prepusti samim poduzetnicima. Ograničavanje uloge poreza na prikupljanje sredstava kojima se podmiruju rashodi krije se u pojmu neutralnost poreza,

Smanjenje poreznog opterećenja – zahtjevi za što štedljivijom državom, za ograničavanjem zadataka, rasterećenjem gospodarstva, kako bi se potaknula proizvodnja, povećala zaposlenost, smanjila inflacija, postavljaju se u svim suvremenim državama pa je to postalo i jedan od kriterija koje članice EU moraju ispuniti za članstvo,

Jednostavnost u oporezivanju – porezni obveznici žele da njihova obveza bude jasno, razumljivo i nedvosmisleno utvrđena, te da se iz poreznog sustava uklone tzv. bagatelni porezi. Postoji zanimljiva krilatica koja kaže da je zbroj pojednostavljenja u oporezivanju i smanjenja poreznog opterećenja jednak najboljoj poreznoj reformi,

Prednost u oporezivanju potrošnje u odnosu prema oporezivanju dohotka – postoje tvrdnje koje ukazuju da je oporezivanje potrošnje pravednije nego li oporezivanje dohotka, jer se smatra da ljudi rade za dohodak kako bi ga potrošili, a ne imali i tako zadovoljili svoje potrebe. Sama orijentacija na oporezivanje potrošnje potiče štednju i time pozitivno utječe na gospodarski napredak. No, ostaje pitanje bi li došlo do većeg tereta na one s manjim dohotkom i tako stvorio jaz te kakvog bi utjecaja takav način oporezivanja dugotrajno ostavio na proračunske prihode,

Pravednost u oporezivanju – kreatori poreznog sustava moraju biti izričito pažljivi pri sastavljanju raspodjele poreznog tereta, odnosno trebaju težiti što većoj horizontalnoj i vertikalnoj jednakosti u oporezivanju.“

Već u navedenim poreznim obilježjima i načelima pa tako i kod glavnih značajki poreznog sustava vidljivo je kako je potrebna iznimna kvaliteta, preciznost, odgovornost i funkcionalnost da porezni sustav pojedine države funkcionira na pravilan način.

4.2. Utjecaj čimbenika na porezni sustav Republike Hrvatske

Svaki porezni sustav sastoji se od nekoliko glavnih čimbenika koji bitno utječu na cjelokupni porezni sustav države te za njegovo pravilno funkcioniranje.

Prema Rajković (2012) „čimbenici koji utječu na mjere porezne politike dijele se na:

- ustavno uređenje, veličinu teritorija i broj stanovnika,
- veličinu javnog sektora i obujam nadležnosti države,
- centralizaciju, odnosno decentralizaciju,
- pripadnost pojedinim ekonomskim asocijacijama i geopolitičkom položaju,
- zaduženje države i budžetski deficit,
- nezaposlenost,
- povijesne razloge,
- druge razloge.“

4.3. Porezni oblici Republike Hrvatske

Porezni sustav Republike Hrvatske je pluralan te postoji nekoliko poreznih oblika: državni, županijski, gradski ili općinski i zajednički porezi te dodatna podjela na poreze na dobitke od igara na sreću i naknada za priređivanje nagradnih igara koji su prikazani u tablici br. 2.

Tablica 2 Vrste poreza u Republici Hrvatskoj

Državni porezi	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Porez na dodanu vrijednost ➤ Porez na dobit ➤ Posebni porezi i trošarine
Županijski porezi	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Porez na nasljedstva i darove ➤ Porez na cestovna i motorna vozila ➤ Porez na plovila ➤ Porez na automate za zabavne igre
Gradski ili općinski porezi	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Prirez porezu na dohodak ➤ Porez na potrošnju ➤ Porez na kuće za odmor ➤ Porez na korištenje javnih površina ➤ Porez na promet nekretnina
Zajednički porezi	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Porez na dohodak
Porezi na dobitke od igara na sreću i naknade na priređivanje igara na sreću	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lutrijske igre ➤ Igre u casinima ➤ Igre klađenja ➤ Igre na sreću na automatima

	➤ Naknada za priređivanje prigodnih jednokratnih igara na sreću
Naknada za priređivanje nagradnih igara	➤ Propisana uplata priređivača nagradnih igara

Izvor: Izrada autorice prema podacima Porezne uprave

Državni porezi bit će objašnjeni u komparativnoj analizi poreznih sustava između Savezne Republike Njemačke i Republike Hrvatske, a županijski i općinski ili gradski porezi objašnjeni su u sljedećem dijelu rada.

4.3.1. Županijski porezi

Kao što je već navedeno u tablici postoji nekoliko vrsta županijskih poreza. Porez na nasljedstva i darove, porez na cestovna motorna vozila, porez na plovila, porez na automate za zabavne igre itd. Kod svakog od definiranih poreza bit će navedeni porezni obveznik, porezna osnovica i porezna stopa.

○ **Porez na nasljedstva i darove**

„Porezni obveznik kod poreza na nasljedstva i darove je svaka fizička ili pravna osoba koja u Republici Hrvatskoj naslijedi ili primi na dar ili stekne po drugoj osnovi bez naknade imovinu na koju se plaća porez. Poreznu osnovicu čini iznos gotova novca te tržišnu vrijednost financijske i druge imovine na dan utvrđivanja porezne obveze. Porezna stopa kod poreza na nasljedstva i darove iznosi 4% i ona ovisi od županije do županije.“ (Porezna uprava, 2022: n.p.)

○ **Porez na cestovna motorna vozila**

Porezni obveznik kod poreza na cestovna i motorna vozila je fizička i pravna osoba koja na svoje ime, u svojoj prometnoj dozvoli ima upisano da je vlasnik cestovnog motornog vozila. Za predmet oporezivanja uzima se osobni automobil koji ima do 10 godina starosti i motocikl. Iznos poreza odnosno stopa se oporezuje prema snazi motora iskazanoj u kW i godinama starosti vozila. Cijene za automobil se kreću od 200 do 1500 kn, za motocikl od 50 do 1200 kn i za laki četverocikli od 30 do 140 kn.

- **Porez na plovila**

Porezni obveznik poreza na plovila je svaka fizička ili pravna osoba koja je vlasnika barem jednog plovila. Predmet oporezivanja poreza na plovila ovisi o dužini plovila i posjeduje li plovilo kabinu. Predmet oporezivanja moguće je odrediti i na način da se uzme u obzir i snaga motora plovila iskazan u kW.

- **Porez na automate za zabavne igre**

Kod poreza na automate za zabavne igre porezni obveznik je svaka fizička ili pravna osoba koja u bilo koji javni ili privatni objekt stavlja u uporabu automate za zabavne igre. Predmet oporezivanja su svi porezi na automate za zabavne igre. A porezna stopa iznosi 100 kn.

4.3.2 Općinski ili gradski porezi

Općinskih ili gradskih poreza ima jako puno te će biti izdvojeni samo najvažniji, a to su prirez porezu na dohodak, porez na potrošnju, porez na promet nekretnina i porez na kuće za odmor. Također i kod općinskih ili gradskih poreza bit će navedeni porezni obveznik, porezna osnovica i porezna stopa.

- **Prirez porezu na dohodak**

Porezni obveznik kod prireza porezu na dohodak su sve osobe koje su na bilo koji način obveznici poreza na dohodak. Predmet oporezivanja je porez na dohodak. Poreznih stopa ima nekoliko. Ukoliko je općina 10%, grad <30.000 stanovnika 12%, grad >30.000 stanovnika 15% i grad Zagreb 18%.

- **Porez na potrošnju**

Porezni obveznik kod poreza na potrošnju je svaka fizička ili pravna osoba koja je vlasnik odnosno pružatelj ugostiteljskih usluga. Porezna stopa iznosi 3%, a predmet oporezivanja predstavljaju pojedina pića koja se u ugostiteljskim objektima poslužuju pod uvjetom da nije uključen porez na dodanu vrijednost. Tu spadaju alkoholna pića, bezalkoholna pića, specijalna vina i sl.

○ **Porez na promet nekretnina**

„Porezni obveznik kod poreza na promet nekretnina je stjecatelj vlasništva nekretnine u Republici Hrvatskoj kad se na takvo stjecanje ne plaća porez na dodanu vrijednost (PDV). Porezna osnovica je tržišna vrijednost nekretnine u trenutku nastanka porezne obveze. Tržišna vrijednost nekretnine je cijena nekretnine koja se postiže ili se može postići na tržištu u trenutku nastanka porezne obveze. Predmet oporezivanja je promet nekretnina. Prometom nekretnina ne smatra se stjecanje nekretnina, na koje se plaća porez na dodanu vrijednost. Porez na promet nekretnina plaća se po stopi od 3 posto.“ (Porezna uprava, 2022: n.p.)

○ **Porez na kuće za odmor**

Porezni obveznik poreza na kuće za odmor je svaka fizička ili pravna osoba koja u svom vlasništvu ima kuću za odmor. Porezna stopa na kuće za odmor iznosi od 5 do 15 kn. U ovom slučaju predmet oporezivanja metar kvadratni.

4.4. Trendovi porezne politike u Republici Hrvatskoj

U trendove porezne politike u Republici Hrvatskoj pripada porezna reforma od 2016. do 2021. godine. Za glavni cilj porezne reforme uzima se da se smanji porezno opterećenje te da se održi stabilan i jednostavan porezni sustav kakav je Hrvatska i imala do tada. Uz to očekuje se jeftinija porezna administracija i dodatna sigurnost za porezne obveznike. Utvrđeno je pet krugova porezne reforme. Prvi krug započinje 1. siječnja 2017., a peti zadnji krug 1. siječnja 2021.

Za prvi krug poreznog rasterećenja koji je započeo kao što je navedeno 1. siječnja 2017. godine bitno je nekoliko promjena. Porez na dobit tada je smanjena s 20% na 18%, a za porezne obveznike koji ostvaruju prihode do 3. mil kuna porez na dobit iznosio je 12%. Kod poreza na dohodak povećali su se iznosi za osobni odbitak na 3.800 kn te iznosi za uzdržavanje članova na 15.000 kn. Porezne stope bile su 24% i 36%. Velike promjene bile su u doprinosima gdje se stopa MIO spustila sa 20% na 10% i stopa ZO sa 15% na 7,5%.

U drugom krugu poreznog rasterećenja koji je započeo 1. siječnja 2018. godine za porez na dohodak novčana nagrada do 5.000 kn dio je neoporezivog primitka. Kod poreza na dodanu vrijednost

Treći krug poreznog rasterećenja započinje 1. siječnja 2019 i sadrži dosta promjena. Kod poreza na dohodak u gore navedenih 15.000 kn za uzdržavanje članova ne ubrajaju se ostvarene studentske stipendije kao i određene potpore. Kod doprinosa ukidaju se doprinosi za zaštitu zdravlja na radu i doprinosi za nezaposlenosti. Modernizirala se i fiskalizacija pa je mogućnost prijave robe omogućena uz pomoć samoposlužnog uređaja. Kod poreza na dodanu vrijednost počinje se koristiti porezna stopa od 13% na dječje pelene, žive životinje, svježe ili rashlađeno meso, ribe, povrće i voće, svježa jaja i sl. Također se počinje koristiti i porezna stopa od 5% na lijekove. Porezna stopa poreza na promet nekretnina s 4% snižena je na 3%.

Od 1. siječnja 2020. godine započinje četvrti krug poreznog rasterećenja. Tu se također može zabilježiti nekoliko važnih promjena. Kod poreza na dobit povećava se prag za plaćanje na 7.5 mil. kuna pa je stoga porastao i broj poreznih obveznika koji mogu biti oporezivani po toj stopi.

Ponovno povećanje osobnog dobitka na 4.000 kn. Kod uzdržavanja članova ponovno je došlo do promjena pa se tako iz iznosa od 15.000 kn izuzima i naknada koju ostvaruju učenici koji pohađaju dualno obrazovanje kao i nagrade za praktičan rad koje učenici ostvare.

Kod poreza na dodanu vrijednost „proširen obuhvat stope od 13% za nositelje fonogramskih prava, za pripremanje i usluživanja jela i slastica u i izvan ugostiteljskog objekta prema posebnom propisu čime su obuhvaćeni i catering objekti te objekti jednostavnih usluga(klupa, štand, kolica i sl.). Povećan prag za primjenu postupka oporezivanja prema naplaćenim naknadama na 7.5 mil. kn. Od 1. siječnja propisuje se uvođenje QR koda, kojim će se lakše i brže provjeravati izdani račun i u Poreznoj upravi, ali i od strane građana.“ (Izazovi porezne politike u RH, 2021: 9)

Zadnji peti krug poreznog rasterećenja dolazi do nekoliko smanjenja poreznih stopa. Smanjuje se stopa poreza na dobit s 12% na 10% i stopa poreza na dohodak s 24% na 20% i s 36% na 30%.

Također uvedeno je još i „usklađenje s PDV direktivama Europske unije-ukidanje oslobođenja od plaćanja PDV-a za male pošiljke uvezene u Europsku uniju. Olakšavanje poslovanja poreznim obveznicima povećanjem praga za primjenu postupka oporezivanja prema naplaćenim naknadama na 15.000.000 kn. Proširenje mogućnosti primjene obračunske kategorije PDV-a pri uvozu radi rasterećenja poreznih obveznika u smislu

angažmana financijskih sredstava za plaćanje PDV-a pri uvozu.“ (Izazovi porezne politike u RH, 2021: 10)

Posebnu pozornost donijeli su dodatni zahtjevi zbog izvanrednih situacija pandemije COVID-19 i potresa koji je zahvatio Petrinju i okolicu. Zbog pandemije dodatni zahtjevi doprinijeli su odgađanju svih poreznih obveza koje su trebale biti ispunjene od ožujka do lipnja 2020. godine. Podneseni su zahtjevi za nadoknadom fiksnih troškova za razdoblje od prosinca 2020. do siječnja 2021. Porezne obveze bilo je moguće plaćati obročno do 24 rate. Zbog potresa koji je zahvatio županije Sisačko-moslavačku, Zagrebačku i Karlovačku svi porezni obveznici nisu morali plaćati PDV na isporuku dobara te je u tom trenutku došlo i do promjene Zakona o humanitarnoj pomoći.

5. POREZNI SUSTAV SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE

Savezna Republika Njemačka je država koja se nalazi u srednjoj Europi. Okružena je državama Poljskom, Češkom, Austrijom, Švicarskom, Francuskom, Belgijom, Luksemburgom, Nizozemskom i Danskom. Njemačka je sastavljena od pokrajina, a to su: Baden-Wurttemberg, Bavarska, Berlin, Brandenburg, Bremen, Hamburg, Hessen, Mecklenburg-Vorpommern, Niedersachsen, Nordrhein-Westfalen, Rheinland-Pfalz, Saarland, Sachsen, Sachsen-Anhalt, Schleswig-Holstein i Thuringen. Njemačka broji preko 80 milijuna stanovnika.

„Savezna Republika Njemačka postala je vodeća gospodarska sila u Europi. Početkom 1980-ih dostigla je punu zaposlenost, te postala glavnim uvoznikom radne snage iz zemalja istočne i južne Europe. U 2011. ostvaren je BDP od 3 600 milijarda USD, 44 000 USD po stanovniku, uz stopu inflacije od 2,5% i nezaposlenost od 7,1%.“ (Hrvatska enciklopedija, 2022; n.p.)

Financijsko upravljanje u Saveznoj Republici Njemačkoj je sastavni dio javne uprave koji je uvelike odgovoran za utvrđivanje i naplatu poreza. U Saveznoj Republici Njemačkoj financijsko upravljanje je podijeljeno na upravljanje između savezne vlade i upravljanje saveznih država.

5.1. Porezne klase u Saveznoj Republici Njemačkoj

Porezne klase u Saveznoj Republici Njemačkoj su nešto što Njemačka posjeduje u odnosu na Republiku Hrvatsku. Jedna od najvažnijih stvari ukoliko dođete živjeti u ovakav tip države je da prvenstveno proučite porezna pravila koja su na snazi te ako je ikako moguće što više novca uštedite. No, Njemačka je zemlja koja izrazito cijeni svakog stanovnika te je kod svake porezne klase određeno što se i do koje razine oporezuje. U Njemačkoj se gleda koliko je potrebno sredstava za osnovne potrebe te taj dio država ne uzima kao dio koji bi se trebao oporezivati.

○ **Porezna klasa 1**

„Prva porezna skupina u poreznim razredima u Njemačkoj je svakako ona koja ima puno davanja. U tu skupinu spadaju osobe za koje se smatra da žive same, te su im zbog toga davanja veća. Ja kao osoba od 24 godine, neoženjen tu pripadam. U tu skupinu tako spadaju osobe:

- samci i neoženjeni
- udovice/udovci
- rastavljeni
- žive trajno odvojeno
- supružnik živi van EU.“ (Projekt Njemačka, 2022: n.p.)

○ **Porezna klasa 2**

U poreznu klasu 2 pripadaju svi oni građani koji su samohrani roditelji pod uvjetom da s njima u zajedničkom kućanstvu živi barem jedno dijete koje je maloljetno jer samim time samohrani roditelj dokazuje da o tom djetetu treba financijski brinuti.

○ **Porezna klasa 3,4 i 5**

Poreznu klasu 3 izabiru građani koji su u radnom odnosu te imaju bračnog ili životnog partnera koji trenutno nije u radnom odnosu ili je njegova zarada manja. U ovom slučaju partner sa većim primanjima biti će u poreznoj klasi 3, dok partner koji nema primanja ili su znatno manja izabrati će poreznu klasu 5.

Porezna klasa 4: U poreznu klasu 4 pripadaju osobe životni partneri čija primanja su podjednakih iznosa.

Porezna klasa 5: Kako je navedeno kod porezne klase 3, poreznu klasu 5 izabrati će supružnici čija su primanja manja u odnosu na svog partnera.

○ **Porezna klasa 6**

U poreznu klasu 6 pripadaju svi oni građani koji su u drugom radnom odnosu.

Kako bi građani točno znali koliko godišnje moraju izdvojiti novčanih sredstava za poreze, Savezna Republika Njemačka ima aplikaciju SteuerGo putem koje građani najlakše

dobiju točan izračun i najpovoljniju kombinaciju koju poreznu klasu s obzirom na njihova primanja bi trebali izabrati. Izgled početne stranice prikazan je na slici br. 1.

Odrediti najpovoljniju kombinaciju za

2022 2021 2020 2019 2018 2017 2016 2015

	Oporezive (r)	Drug (u)
Mjesečna bruto plaća	30000	30000
Broj olakšice za djecu	0	0
Obveza crkvenog poreza	☐ da ☒ ne	☐ da ☒ ne
pokrajina	Baden-Württemberg	Baden-Württemberg

Slika 1 Izgled stranice SteuerGo

Izvor: Steuergo.de

Prilikom ulaska na stranicu SteuerGo pojavit će se okvir u kojem građani onda upisuju vlastite podatke ovisno o mjesečnoj ili godišnjoj bruto plaći, broju olakšica za djecu ukoliko ih imaju, naznačiti ima li obveze crkvenog poreza ili nema te u kojoj pokrajini žive.

	Oporezive (r)	Drug (u)
Mjesečna bruto plaća	3500	3000
Broj olakšice za djecu*	0	0
Obveza crkvenog poreza	☐ da ☒ ne	☐ da ☒ ne
pokrajina	Baden-Württemberg	Baden-Württemberg
Izračunati		

Slika 2 Primjer izračuna porezne klase

Izvor: Steuergo.de

Slika br. 2 prikazuje primjer izračuna porezne klase ukoliko zaposlena osoba ostvaruje mjesečnu bruto plaću od 3500 eura, nema olakšica za djecu, nema obveze crkvenog poreza te živi u Baden-Württembergu.

Tablica 3 Porezno opterećenje 2022.

	Suprug	Supruga	Mjesečno	Godišnje
Porezni razred III/V	239,50€	717,83€	957,33€	11.487,96€
- Porez na dohodak	239,50€	717,83€	957,33€	11.487,96€
- Solidarni dodatak	0,00€	0,00€	0,00€	0,00€
- Crkveni porez	0,00€	0,00€	0,00€	0,00€
Porezni razred V/III	892,66€	138,50€	1.031,16€	12.373,92€
- Porez na dohodak	892,66€	138,50€	1.031,16€	12.373,92€
- Solidarni dodatak	0,00€	0,00€	0,00€	0,00€
- Crkveni porez	0,00€	0,00€	0,00€	0,00€
Porezni razred IV/IV	520,33€	392,08€	912,41€	10.948,92€
- Porez na dohodak	520,33€	392,08€	912,41€	10.948,92€
- Solidarni dodatak	0,00€	0,00€	0,00€	0,00€
- Crkveni porez	0,00€	0,00€	0,00€	0,00€

Porezni razred IV/IV mit faktor F=1,000	520,33€	392,08€	912,41€	10.948,92€
- Porez na dohodak	520,33€	392,08€	912,41€	10.948,92€
- Solidarni dodatak	0,00€	0,00€	0,00€	0,00€
- Crkveni porez	0,00€	0,00€	0,00€	0,00€

Izvor: Izrada autorice prema Steuergo.de

Tablica br. 3 prikazuje rezultat najpovoljnije kombinacije poreznog razreda s obzirom na podatke koji su uneseni na početku te na temelju unesenog najpovoljnija kombinacija je porezna klasa 4.

5.2. Vrste poreza u Saveznoj Republici Njemačkoj

Kao u Republici Hrvatskoj, tako i u Saveznoj Republici Njemačkoj postoji preko 40 aktivnih vrsta poreza. Mnogi porezi se plaćaju neizravno, a mnogi izravno. Neki od neizravnih poreza su porez na promet, porez na energiju, porez na duhan i oni su uključeni u cijenu robe ili usluge. A samo neki od izravnih poreza su porez na dohodak ili jedan od čudnijih poreza, porez na pse.

„Porezi ne samo da osiguravaju državni prihod, već služe i u druge svrhe, na primjer usmjeravaju ponašanje. Primjer za to je porez na duhan; kojemu je namjera učiniti pušenje manje privlačnim. Ministarstvo financija nadležno je za sva pitanja oporezivanja, uključujući porezne postupke, porezne savjete i kazneno porezno pravo.“ (Ministarstvo financija Njemačke, 2022: n.p.)

Savezna Republika Njemačka sastoji se od poreznih oblika koji pripadaju državi, pokrajinama i zajednici te su vrste poreza navedene u tablici br. 4.

Tablica 4 Vrste poreza u Saveznoj Republici Njemačkoj

Porezni oblici koji pripadaju državi	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Porez na energiju ➤ Porez na struju ➤ Porez na duhan
---	--

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Porez na kavu ➤ Porez na osiguranje ➤ Porez na motorna vozila ➤ Porez na solidarnost
<p>Porezni oblici koji pripadaju pokrajinama</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Porez po odbitku ➤ Porez na pivo ➤ Porez na dohodak ➤ Porez na nasljedstva i darove ➤ Porez na zaštitu od požara ➤ Porez na promet nekretnina ➤ Porez na dobit ➤ Porez na kapitalnu dobit ➤ Porez na igre za sreću ➤ Porez na promet
<p>Porezni oblici koji pripadaju zajednici</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Poslovni porezi ➤ Porez na imovinu ➤ Porez na zabavu ➤ Porez na pse ➤ Porez na drugu nekretninu ➤ Porez na automate za igre ➤ Porez na pića

Izvor: izrada autorice prema poreznoj upravi Njemačke

„Porez na dobit 50% pripada državi, 50% pokrajini i ne pripada zajednici. Porez na dohodak pripada 42.5% državi i pokrajini i 15% zajednici. Porez na dodanu vrijednost državi pripada 49.6%, pokrajini 47.2% i zajednici 3.2%. I na kraju porez po odbitku državi i pokrajini pripada 44%, a zajednici 12%.“ (Ministarstvo financija Njemačke, 2022: n.p.)

5.3. Razvoj poreznih prihoda u tekućoj godini

U tablici br. 5 prikazat će se razvoj državnih, saveznih i gradskih ili općinskih poreza. U tablici se nalaze najnoviji podaci od početka 2022. godine zaključno sa ožujkom.

Tablica 5 Razvoj poreznih prihoda

2022.	siječanj-ožujak (u mil. eurima)	Promjena u odnosu na prethodnu godinu u %
1. GRADSKI ILI OPĆINSKI		
Porez na dohodak	56.206	+10.5
Porez na dobit	11.178	+9.6
Porez na promet	73.584	+34.3
Porez po odbitku na kamate	2.797	+144.3
2. SAVEZNI		
Porez na energiju	4.452	+7.9
Porez na duhan	2.372	-8.2
Porez na alkohol	531	+34.5
Porez na struju	1.785	+5.5
Porez na motorna vozila	2.594	+1.1
Solidarni porez	2.840	-10.4
3. DRŽAVNI		
Porez na nasljedstva	2.827	+34
Porez na utrke i lutriju	701	+21.3
Porez na pivo	123	+4

Izvor: izrada autorice prema Ministarstvu financija Njemačke

Iz tablice br. 5 može se zaključiti da se kod pojedinih poreza dogodio znatan rast u odnosu na prethodnu godinu. Usporedno se gledaju podatci za 2022. u odnosu na prethodnu 2021. godinu. Kod gradskih ili općinskih poreza najveći rast u postotcima bilježi porez po odbitku na kamate. Kod saveznih poreza porez na alkohol bilježi najveći rast od 34.5% te kod državnih poreza porez na utrke i lutriju ima rast od 21.3% u odnosu na prethodnu godinu.

6. ANALIZA POREZNOG SUSTAVA SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE I REPUBLIKE HRVATSKE

U glavnoj raspravi ovog diplomskog rada objašnjena je usporedba najvažnijih poreznih oblika u Saveznoj Republici Njemačkoj i Republici Hrvatskoj, a to su porez na dobit, porez na dohodak i porez na dodanu vrijednost (PDV).

6.1. Porez na dobit

➤ Porez na dobit u Republici Hrvatskoj

Porez na dobit postao je jedan od važnijih poreznih oblika u gotovo svim suvremenim državama u svijetu. Prema najnovijim podacima iz 2021. godine prihodi od poreza na dobit u Republici Hrvatskoj iznose 8,4 mil. kuna što je znatno veći iznos u odnosu na onaj koji je planiran da bude ostvaren. Za porezno razdoblje kod poreza na dobit uzima se kalendarska godina, dio kalendarske godine ili razdoblje likvidacije.

○ Porezni obveznik

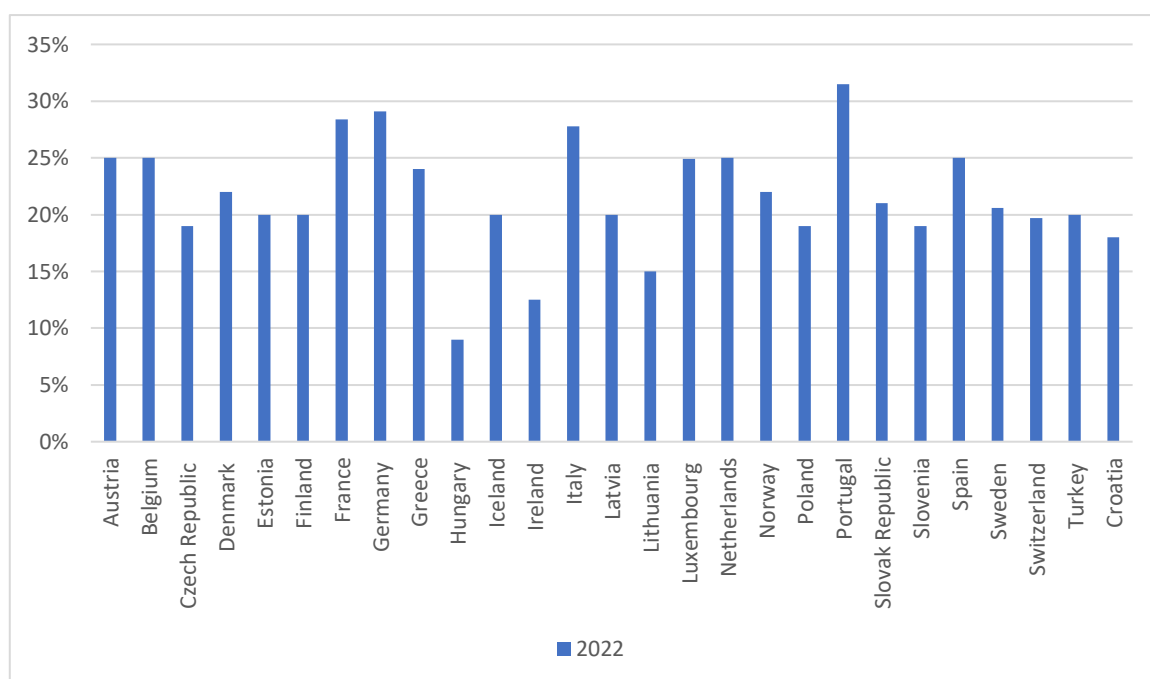
1. "Trgovačko društvo i druga pravna i fizička osoba rezident Republike Hrvatske koja gospodarsku djelatnost obavlja samostalno, trajno i radi ostvarivanja dobiti, dohotka ili prihoda ili drugih gospodarskih procjenjivih koristi
2. Tuzemna poslovna jedinica inozemnog poduzetnika (nerezident)
3. Fizička osoba koja utvrđuje dohodak na način propisan za samostalne djelatnosti prema propisima o oporezivanju dohotka ili koja počinje obavljati takvu samostalnu djelatnost ako izjavi da će plaćati porez na dobit umjesto poreza na dohodak
4. Fizička osoba iz točke 3. ako u prethodnom poreznom razdoblju ostvari ukupni primitak veći od 7.500.000,00 kuna
5. Iznimno, tijela državne uprave, tijela područne (regionalne) samouprave, tijela lokalne samouprave, Hrvatska narodna banka, državne ustanove, ustanove jedinica područne (regionalne) samouprave, ustanove jedinica lokalne samouprave, državni zavodi, vjerske zajednice, političke stranke, sindikati, komore, udruge, umjetničke udruge, dobrovoljna vatrogasna društva, zajednice tehničke kulture, turističke zajednice, sportski klubovi, sportska društva i savezi, zaklade i fundacije, ako obavljaju gospodarstvenu djelatnost

6. Svaki onaj poduzetnik ili njegov pravni sljednik koji se ne ubraja u poduzetnike nabrojane u točkama od 1.-5., a koji nije obveznik poreza na dohodak prema propisima o oporezivanju dohotka i čija se dobit ne oporezuje drugdje.“ (Porezna uprava, 2022: n.p.)

○ **Porezna stopa**

„10% ukoliko su u poreznom razdoblju ostvareni prihodi do 7.500.000,00 kuna, ili 18% ukoliko su u poreznom razdoblju ostvareni prihodi jednaki ili veći od 7.500.000,01 kuna.“ (Porezna uprava, 2022: n.p.)

Grafikon 1 Stope poreza na dobit poduzeća

Izvor: izrada autorice prema OECD

Uz porezne stope u Republici Hrvatskoj i Saveznoj Republici Njemačkoj grafikon prikazuje stope poreza na dobit poduzeća u drugim zemljama Europske unije, kao i zemljama regije.

○ **Porezna osnovica**

Prema Zakonu o porezu na dobit „porezna osnovica je dobit koja se utvrđuje prema računovodstvenim propisima kao razlika prihoda i rashoda prije obračuna poreza na dobit, uvećana i umanjena prema odredbama ovog Zakona.“

„Poreznu osnovicu poreznog obveznika rezidenta čini dobit ostvarena u tuzemstvu i inozemstvu.

Poreznu osnovicu nerezidenta čini samo dobit ostvarena u tuzemstvu, a utvrđuje se prema odredbama ovoga Zakona.“ (Zakon o porezu na dobit. NN 115/16, 121/19, čl. 5)

Tablica 6 Olakšice kod poreza na dobit

Visina ulaganja (izraz u €)	Min. Broj novih radnih mjesta	Umanjenje stope poreza na dobit	Max. Razdoblje korištenja	Min. Razdoblje očuvanja ulaganja i radnih mjesta
>50.000	3	50	5	3 godine, 5 godina za velike poduzetnike
150.000-1 mil.	5	50	10	3 godine za male i srednje poduzetnike
1.-3. mil.	10	75	10	5 godina za velike, a 3 za male i srednje poduzetnike
>3. mil.	15	100	10	5 godina za velike, a 3 za male i srednje poduzetnike

Izvor: izrada autorice prema Zakonu o poticanju ulaganja

Tablica prikazuje olakšice kod poreza na dobit prema Zakonu o poticanju ulaganja. Razlikuju se dvije vrste olakšica. Olakšice za mikro poduzetnike i olakšice za male, srednje i velike poduzetnike. Umanjenje stope poreza na dobit su različite i ovise o novim radnim mjestima i ukupnom broju ulaganja.

➤ **Porez na dobit u Saveznoj Republici Njemačkoj**

Porez na dobit u Saveznoj Republici Njemačkoj je jedan od važnijih i posebnijih poreznih oblika za pravne osobe poput raznih korporacija, europskih tvrtki, udruženja pojedinaca ili za razne zaklade.

- **Predmet oporezivanja**

U ovom slučaju je ostvareni prihod pojedine korporacije tijekom poslovne godine tj. poslovnog razdoblja. Porez na dobit u Republici Njemačkoj pripada u izravne poreze i ne može se odbiti od dohotka.

Također u ovom slučaju postoje određene ograničene odgovornosti za porez na dobit, a one uključuju: korporacije, udruge osoba i skupine imovine koje uopće nisu registrirane u Njemačkoj.

- **Porezna stopa**

Stopa poreza na dobit iznosi 15%.

- **Porezni obveznik**

Porezni obveznik je korporacija(GmbH), društva, zadruge.

- **Oslobođenja i olakšice**

Od poreza na dobit oslobođena su motorna vozila koja su određena zakonom, a to su vozila u službi oružanih snaga, policije, carine, vatrogasaca, prijevoz pacijenata i sl.

6.2. Porez na dohodak

- **Porez na dohodak u Republici Hrvatskoj**

Porez na dohodak u Republici Hrvatskoj pripada u izravne poreze tj. skupini zajedničkih poreza. U Republiku Hrvatsku uveden je davne 1993. godine te se od tada nikada više nije ukinuo. Porez na dohodak plaćaju sve fizičke osobe koje ostvaruju dohodak prema načelu teritorijalnosti. Za poreznog obveznika može se reći da je to pojedinac.

- **Porezni obveznik**

Rezident

1. „Rezident je fizička osoba koja u Republici Hrvatskoj ima prebivalište ili uobičajeno boravište,
2. Rezident je i fizička osoba koja u Republici Hrvatskoj nema prebivalište ni uobičajeno boravište, a zaposlen je u državnoj službi Republike Hrvatske i po toj osnovi prima plaću.“ (Porezna uprava, 2022: n.p.)

Nerezident

„Nerezident je fizička osoba koja u Republici Hrvatskoj nema ni prebivalište ni uobičajeno boravište, a u Republici Hrvatskoj ostvaruje dohodak koji se oporezuje prema odredbama Zakona o porezu na dohodak.“ (Porezna uprava, 2022: n.p.)

- **Porezna stopa**

„20% do 360.000,00 kn godišnje (do 30.000,00 kn mjesečno)
30% iznad 360.000,00 kn godišnje (iznad 30.000,00 kn mjesečno).“ (Porezna uprava, 2022: n.p.)

- **Izvori dohotka**

1. „dohodak od nesamostalnog rada (plaće i mirovine),
2. dohodak od samostalne djelatnosti,
3. dohodak od imovine i imovinskih prava,
4. dohodak od kapitala,
5. drugi dohodak.“ (Porezna uprava, 2022: n.p.)

- **Porezna osnovica**

„Osnovica poreza na dohodak **rezidenta** je ukupni iznos dohotka od nesamostalnog rada, dohotka od samostalne djelatnosti, dohotka od imovine i imovinskih prava, dohotka od kapitala i drugog dohotka, koji rezident ostvari u tuzemstvu i u inozemstvu (načelo svjetskog dohotka), a umanjten za osobni odbitak za rezidente.“ (Porezna uprava, 2022: n.p.)

„Osnovica poreza na dohodak **nerezidenta** je ukupni iznos dohotka od nesamostalnog rada, dohotka od samostalne djelatnosti, dohotka od imovine i imovinskih prava, dohotka od kapitala, dohotka od osiguranja i drugog dohotka, koji nerezident ostvari u tuzemstvu (načelo tuzemnog dohotka), a umanjen za osobni odbitak za nerezidente.“ (Porezna uprava, 2022: n.p.)

➤ **Porez na dohodak u Saveznoj Republici Njemačkoj**

Predmet oporezivanja u Saveznoj Republici Njemačkoj je dohodak kojeg ostvaruju fizičke osobe i poduzetnici u dioničkom društvu pa su samim time porezni obveznici fizičke osobe koje ostvaruju dohodak. Za razliku od Republike Hrvatske ovdje se porez na dohodak naplaćuje na posebne vrste dohotka. Porez na dohodak u Saveznoj Republici Njemačkoj plaća se tromjesečno unaprijed i dospijeva svakog 10. ožujka, lipnja, rujna i prosinca. Visina samog poreza ovisi o iznosu poreza na dohodak koji se platio u prethodnoj poslovnoj godini.

○ Prema Ministarstvu financija izvori dohotka su:

1. „Prihodi od poljoprivrede i šumarstva
2. Poslovni prihodi
3. Prihodi od samostalne djelatnosti
4. Prihodi od samostalnog rada
5. Prihod od kapitala
6. Prihod od najma
7. Ostali prihodi.“

„Jedan od oblika naplate poreza na dohodak je porez na plaću. Isplaćuje se za prihode od nesamostalnog rada. To se također naziva porez po odbitku, budući da se porezna plaćanja odbijaju izravno od izvora prihoda. Ostali oblici naplate poreza na dohodak uključuju porez na kapitalnu dobit i porez na nadzorni odbor ili EEV poreze za dionička društva.“ (Ministarstvo financija Njemačke, 2022: n.p.)

„U načelu, porez na dohodak moraju plaćati svi stanovnici koji imaju prebivalište u Njemačkoj i tamo žive duže od 6. mjeseci. Svatko tko prima prihod u Njemačkoj, ali nema

ni prebivalište ni uobičajeno boravište u Saveznoj Republici Njemačkoj, podliježe ograničenoj obvezi poreza na dohodak.“ (Finance scout 24, 2022: n.p.)

- **Porezna stopa**

Visina poreza na dohodak koji se plaća ovisi o visini ostvarenog dohotka. Od godišnjeg prihoda u iznosu od 9.408 eura početna porezna stopa bila bi 14%. Najviša porezna stopa poreza na dohodak je 45%. Postoji još i porezna stopa od 42% koja se obračunava na godišnje prihode od 57.052 eura.

- **Porezne olakšice i oslobođenja**

U 2021. godini primjenjivale su se sljedeće porezne olakšice: 9.744 eura za samce i 19.488 eura za bračne parove koji podnose zajednički zahtjev.

6.3. Porez na dodanu vrijednost

- **Porez na dodanu vrijednost(PDV) u Republici Hrvatskoj**

Porez na dodanu vrijednost u svijetu nosi naziv i porez na promet. U Republici Hrvatskoj porez na promet pripada skupini neto sve faznih poreza na promet. Te se pod ovim poreznim oblikom smatra oporezivanja svih dobara i usluga koje se obavljaju uz naplatu. U svakoj zemlji porez na dodanu vrijednost je izuzetno važan instrument fiskalne politike.

- **Porezni obveznik**

1. „Svaka osoba koja samostalno obavlja bilo koju gospodarsku djelatnost bez obzira na svrhu i rezultat obavljanja te djelatnosti.
2. Svaka osoba koja povremeno isporučuje nova prijevozna sredstva (npr. građani i ministarstva).
3. Porezni obveznik koji na području Republike Hrvatske nema sjedište, poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište, a u tuzemstvu obavlja isporuke dobara ili usluga čije je mjesto oporezivanja u Republici Hrvatskoj (osim ako PDV plaća hrvatski primatelj dobara ili usluga). Porezni obveznici koji imaju sjedište u Europskoj uniji mogu u Republici Hrvatskoj imenovati poreznog zastupnika, dok porezni obveznici koji imaju sjedište izvan

Europske unije moraju imenovati poreznog zastupnika kao osobu koja je obvezna platiti PDV.

4. Tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, komore te druga tijela s javnim ovlastima ako obavljaju gospodarsku ili drugu djelatnost, a neoporezivanje tih djelatnosti bi dovelo do znatnog narušavanja načela tržišnog natjecanja.“ (Porezna uprava, 2022: n.p.)

○ **Predmet oporezivanja**

1. „isporuke dobara ili obavljanje usluga u tuzemstvu uz naknadu,
2. stjecanje dobara unutar EU,
- 3.uvoz dobara.“ (Barišić, 2015:14)

U Republici Hrvatskoj postoje 3 porezne stope; 25, 13 i 5%. 25% PDV-a obračunava se na isporuku dobara i usluga za koju nisu korištene porezne stope od 13 i 5%.

13% koristi se za usluge smještaja sa ili bez doručka, jestiva masti i ulja, ulaznice za koncerte, dječje sjedalice za automobile, novine i časopise, isporuka svježih jaja, isporuka svježeg i sušenog voća, isporuka raznih vrsta svježeg i smrznutog mesa i sl.

5% obračunava se za sve vrste kruha, mlijeko, lijekovi(receptni i bezreceptni), novine i časopisi koji izlaze dnevno i sl.

○ **Porezna osnovica**

„U poreznu osnovicu uračunavaju se iznosi poreza, carina, pristojbi i sličnih davanja, osim PDV-a, te sporedni troškovi kao što su provizije, troškovi pakiranja, prijevoza i osiguranja koje isporučitelj dobara ili usluga zaračunava kupcu ili primatelju.“ (Barišić, 2015:19)

➤ **Porez na dodanu vrijednost(PDV) u Saveznoj Republici Njemačkoj**

Porez na dodanu vrijednost u Saveznoj Republici Njemačkoj se također naplaćuje za isporučenu robu i obavljene usluge.

○ **Porezna stopa**

Iznos porezne stope u ovom slučaju je 19% i ona se primjenjuje na većinu proizvoda i usluga u Njemačkoj. I u ovom poreznom sustavu postoje smanjene stope kao i u Republici Hrvatskoj. U Njemačkoj one iznose 7% i naplaćuju se za osnovne namirnice, knjige, časopise i umjetnička djela.

○ **Porezni obveznik i vrijeme oporezivanja**

Porez na dodanu vrijednost se mora u roku od 10 dana od završetka svakog kalendarskog tromjesečja obračunati za proteklo kalendarsko tromjesečje. Porezni obveznici su samo kupci.

Tablica 7 Prikaz najnovijih poreznih stopa EU za 2022. godinu

Država članica	Oznaka države	Standardna stopa	Snižena stopa	Vrlo snižena stopa	Parking stopa
Austrija	AT	20	10/13	-	13
Belgija	BE	21	6/12	-	12
Bugarska	BG	20	9	-	-
Cipar	CY	19	5/9	-	-
Češka	CZ	21	10/15	-	-
Njemačka	DE	19	7	-	-
Danska	DK	25	-	-	-
Estonija	EE	20	9	-	-
Grčka	EL	24	6/13	-	-
Španjolska	ES	21	10	4	-
Finska	FI	24	10/14	-	-
Francuska	FR	20	5,5/10	2,1	-
Hrvatska	HR	25	5/13	-	-
Mađarska	HU	27	5/18	-	-
Irska	IE	23	9/13,5	4,8	13,5
Italija	IT	22	5/10	4	-
Litva	LT	21	5/9	-	-
Luksemburg	LU	17	8	3	14
Latvija	LV	21	12/5	-	-
Malta	MT	18	5/7	-	-
Nizozemska	NL	21	9	-	-
Poljska	PL	23	5/8	-	-
Portugal	PT	23	6/13	-	13
Rumunjska	RO	19	5/9	-	-
Švedska	SE	25	6/12	-	-
Slovenija	SI	22	5/9,5	-	-
Slovačka	SK	20	10	-	-

Izvor: Izrada autorice prema europa.eu

U tablici br. 7 prikazane su najnovije porezne stope 27. članica Europske unije. Tablica br. 7 također prikazuje i standardnu stopu, sniženu stopu, vrlo sniženu stopu i parking stopu.

7. RASPRAVA

U poglavlju rasprava prikazana je komparativna analiza poreznih prihoda za Republiku Hrvatsku i Saveznu Republiku Njemačku. Takva analiza poreznih prihoda prikazat će najvažnije vrste poreznih prihoda koje države prikazuju u svojim godišnjim izvješćima državnog proračuna. Porezni prihodi Republike Hrvatske kao i Savezne Republike Njemačke analiziraju se u razdoblju od 2016. do 2021. godine kako je i prikazano u tablicama br. 8 i 9.

Tablica 8 Porezni prihodi u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2016.-2021. godine (u mlrd. kn.)

PRIHODI POSLOVANJA	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Prihodi od poreza	71.691	75.244	78.020	82.736	73.148	83.652
1. Porez na dobit	7.188	8.267	8.488	9.303	9.306	7.915
2. Porezi na robu i usluge	61.666	64.568	69.161	73.072	63.474	75.301
3. Porez na dodanu vrijednost	45.218	47.617	51.562	54.899	47.205	57.099
4. Porez na promet	193.961	193.477	4.710	2.422	1.556	559.539
5. Posebni porezi i trošarine	14.752	15.143	15.872	16.264	14.537	16.344

Izvor: Izrada autorice prema podacima godišnjeg izvješća proračuna Ministarstva financija RH

U tablici br. 8 prikazani su porezni prihodi Republike Hrvatske u razdoblju od 2016. do 2021. godine koji su javno dostupni u godišnjim izvješćima Ministarstva financija. Iz navedenog se ukratko donosi zaključak te se može primijetiti kako su ukupni porezni prihodi konstantno rasli od 2016. godine. Kratkotrajan pad dogodio se 2020. godine, pretpostavljajući da se to dogodilo zbog pandemije COVID-19 koja je zadesila cijeli svijet te su prihodi tada iznosili 73.148 mlrd. kuna. Iako većina stavki ove analize u 2020. godini

prikazuje pad u odnosu na ostale godine, porez na dobit bilježi povećanje od 9.306 mlrd. kuna te je u intervalu od šest godina tada bio najveći.

Usporedno sa tablicom br. 8, napravljena je i analiza poreznih prihoda Savezne Republike Njemačke koja je prikazana u tablici br. 9. Odabrane države ne obuhvaćaju iste stavke u godišnjim izvještajima pa se samim time i tablice u pojedinim dijelovima razlikuju.

Tablica 9 Porezni prihodi Savezne Republike Njemačke za razdoblje 2016.-2021. godine
(u mil. eur.)

PRIHODI POSLOVANJA	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Prihodi od poreza	648.309	674.598	713.576	735.869	682.345	760.953
Porez na dohodak	184.826	195.524	208.231	219.660	209.286	62.913
Neoporezivi dohodak (bez poreza po odbitku na dohodak od kamata)	19.452	20.918	23.176	23.485	21.498	7.896
Porez po odbitku na kamate i prihod od prodaje	5.939	7.333	6.893	5.146	6.763	2.578
Porez na dobit	27.442	29.259	33.425	32.013	24.268	13.208
Porez na promet	217.089	226.355	234.800	243.256	219.484	68.843
Savezni porezi	104.441	99.934	108.586	109.548	105.632	29.779
Porez na bogatstvo	-235	188	-103	-54	-28	-3
Porez na nasljedstva	7.006	6.114	6.813	6.987	8.599	2.884
Porez na energiju	40.091	41.022	40.882	40.683	37.635	14.745
Solidarni dodatak	16.855	17.953	18.927	19.646	18.676	2.972

Izvor: Izrada autorice prema godišnjem izvješću proračuna Ministarstva financija Njemačke

Ukupni porezni prihodi Savezne Republike Njemačke prikazani u tablici br. 9 povećavali su se sve do 2020. godine, te su 2021. godine zabilježili najveći iznos od 760.953 mil. eura. Porez na dobit u odnosu na Republiku Hrvatsku od 2016. godine bilježi rast te nakon toga pad pa u 2021. godini iznosi 13.208 mil. eura. Veliku promjenu moguće je uočiti kod porez na promet koji je u 2016. godini iznosio 217.089 mil. eura, dok se taj iznos u 2021. godini drastično smanjio te je porez na promet tada iznosio 68.843 mil. eura.

U tablici br. 10. prikazano je kretanje najznačajnijih poreznih prihoda Republike Hrvatske koje je izraženo u postocima te se na taj način najbolje mogu uočiti promjene kod određenih poreznih oblika.

Tablica 10 Kretanje najznačajnijih poreznih prihoda u Republici Hrvatskoj (u %)

PRIHODI POSLOVANJA	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Prihodi od poreza	71.691	75.244	78.020	82.736	73.148	83.652
Porez na dobit	10%	11%	11%	11%	13%	9%
Porezi na robu i usluge	86%	86%	87%	88%	87%	90%
Porez na dodanu vrijednost	63%	63%	66%	66%	65%	68%
Porez na promet	0,3%	0,3%	0,01%	0,003%	0,002%	0,0007%
Posebni porezi i trošarine	20%	20%	20%	20%	20%	20%

Izvor: izrada autorice prema godišnjem izvješću Ministarstva financija RH

Iz tablice br. 10. moguće je izdvojiti nekoliko vidljivih postotnih promjena poreznih prihoda. Za dobiveni postotak u omjer se stavlja pojedini porez podijeljen sa ukupnim prihodima od porezima te sve to pomnoženo sa 100. Porez na dobit bilježi rast cjelokupno razdoblje, no 2021. rast je bio za samo 9% u odnosu na prethodne godine kada je bio iznad 10%. Također, može se primijetiti kako i u ovom slučaju kada se porezni prihodi prikazuju u postocima, 2020. i dalje ima odstupanja u odnosu na ostale godine. Vidljivo je da su jako

zastupljeni porezi na robu i usluge i porez na dodanu vrijednost koji imaju povećanje od preko 60% i 80% u odnosu na ostale vrste poreza. Porez na promet 2016. godine iznosi 0,3%, a od 2018. taj postotak je nešto malo veći od 0.002% i manje što je znatno velika razlika. Tu situaciju moguće je povezati i s već spomenutom pandemijom korona virusa.

Postotne promjene poreznih prihoda u Saveznoj Republici Njemačkoj moguće je vidjeti u tablici br. 11.

Tablica 11 Kretanje najznačajnijih poreznih prihoda Savezne Republike Njemačke (u %)

PRIHODI POSLOVANJA	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Prihodi od poreza	648.309	674.598	713.576	735.869	682.345	760.953
Porez na dohodak	29%	29%	29%	30%	31%	27%
Neoporezivi dohodak (bez poreza po odbitku na dohodak od kamata)	3%	3%	3%	3%	3%	4%
Porez po odbitku na kamate i prihod od prodaje	1%	1%	1%	1%	1%	1%
Porez na dobit	4%	4%	5%	4%	4%	6%
Porez na promet	33%	34%	33%	33%	32%	31%
Savezni porezi	16%	1%	15%	15%	15%	14%
Porez na bogatstvo	-0,00004%	0,00003%	-0,00001%	-0,00001%	-	-
Porez na nasljedstva	1%	1%	1%	1%	1%	1%
Porez na energiju	6%	6%	6%	6%	6%	7%
Solidarni dodatak	3%	3%	3%	3%	3%	1%

Izvor: izrada autorice prema godišnjim izvješćima Ministarstva financije Njemačke

U Saveznoj Republici Njemačkoj nema tako značajno velikih odstupanja i promjena u postocima kao u slučaju poreznih prihoda u Republici Hrvatskoj. Porez po odbitku na kamate 2020. i 2021. bilježe rast od 1%. U Republici Hrvatskoj porez na dobit najveći

postotak bilježi u 2020. godini, dok u Saveznoj Republici Njemačkoj najveći postotak bilježi u 2021. godini od čak 6%. Porez na promet u Republici Hrvatskoj izrazito je nizak, no ne i u Saveznoj Republici Njemačkoj gdje je taj postotak u cjelokupnom razdoblju od 2016. do 2021. godine iznad 30%.

8. ZAKLJUČAK

Na kraju se donosi zaključak kako postoje određene razlike između poreznih oblika Savezne Republike Njemačke i Republike Hrvatske. U ovom diplomskom radu uz pomoć potrebne književne literature i drugih internetskih izvora napravljena je komparativna analiza te su se definirale sve važne problematike i elementi svakog pojedinog poreznog oblika. Iz navedenog se zaključuje da se porezni sustav dosta međusobno razlikuju. Uspoređuju se porezni obveznik, porezna stopa, predmet oporezivanja, porezne osnovice i slično. Jedna od rijetkih sličnosti je zapravo ta podjela na najvažnije poreze gdje u oba slučaja to pripada porezu na dobit, porezu na dohodak i porezu na dodanu vrijednost. Pri komparativnoj analizi diplomskog rada najveće razlike vidljive su u poreznim stopama. U Saveznoj Republici Njemačkoj porezne stope za ova tri porezna oblika su; porez na dobit 15%, porez na dohodak od 14 do 45% i porez na dodanu vrijednost standardna stopa je 19%.

Oporezivanjem se pokušavaju ubirati određena sredstva. Europska unija nema ulogu određivanja visine porezne stope i iznosu poreza, to određuje svaka država za sebe zasebno. Europska unija ona zapravo vodi računa o tržištu, da zbog poreza ne dolazi do raskola između potrošača, radnika i poduzeća i da ne postoje razlike i prednosti u konkurentnosti jednog poduzeća u odnosu na drugo.

Kao što je i navedeno u diplomskog radu da bi porezni sustav bio uspješan potrebno je pridržavati se poreznih načela i poreznih obilježja. Najveću pažnju pridodaje se načelu učinkovitosti i načelu pravednosti.

S obzirom na istraživačko pitanje koje je navedeno na samom početku rada, doista postoje razlike među poreznim oblicima u navedenim državama. Razlika je vidljiva već u poreznim stopama. U Republici Hrvatskoj porezna stopa je 25%, dok je u Saveznoj Republici Njemačkoj standardna stopa 19% što je s obzirom na standarde pojedine države velika razlika.

Literatura

Knjige:

1. Adams C. (2006) *Za dobro i zlo: utjecaj poreza na kretanje civilizacije*, Institut za javne financije, Zagreb, 513 str. Dostupno na: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://hrcak.srce.hr/file/18869, [pristupljeno 5.5.2022.]
2. Alijagić, M. (2015), *Financiranje javne uprave*, Veleučilište „Nikola Tesla“ u Gospiću, Otočac
3. Jelčić, B. (2011), *Porezi – opći dio*, Plejada, Zagreb
4. Kordić G. (2011), *Porezni sustav Republike Hrvatske*, Ekonomski fakultet Zagreb, Sveučilišni preddiplomski studij poslovne ekonomije, Zagreb
5. Srb, V. i Čulo, I. (2006). *Javno financiranje i monetarna ekonomija*. Požega: Veleučilište u Požegi.
6. Rajković, K. (2012). *Porezni sustav i utjecaj poreznog sustava na malo i srednje poduzetništvo*. Pula: Sveučilište Josipa Jurja Dobrile u Puli
7. Balog A., Lešić D. (2021), *Temelji poreznog sustava*. Zaprešić. Veleučilište Baltazar u Zaprešiću. Dostupno na: file:///C:/Users/dunja/Downloads/Antal-Balog-i-Dario-Lesic-Temelji-poreznog-sustava-prirucnik-za-studente%20(1).pdf

Internetski izvori:

1. Porezi. *Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2022. Dostupno na: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=49530> , [pristupljeno 5.5. 2022.]
2. Kesner-Škreb M., Kuliš D. (2010) *Porezni vodič za građane*. Dostupno na: http://www.ijf.hr/porezni_vodic/2010.pdf, [pristupljeno 5.5.2022.]
3. Bronić M. (2012) *Podjela prihoda od poreza na dohodak*. Institut za javne financije, Zagreb. Dostupno na: <https://repozitorij.ijf.hr/islandora/object/ijf%3A244/datastream/FILE0/view> [pristupljeno 12.5.2022.]
4. Porezi u Njemačkoj. Dostupno na: https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Downloads/Broschueren_Bestellsevice/2018-03-16-die-steuerverwaltung-in-deutschland.html [pristupljeno 10.5.2022.]

5. Porezne klase u Njemačkoj. Dostupno na: <https://projektnjemacka.com/porezne-klase-u-njemackoj/> [pristupljeno 9.5.2022.]
6. Porezi i prihodi. <https://www.make-it-in-germany.com/de/arbeiten-in-deutschland/arbeitswelt/gehalt-steuern-sozialversicherung> [pristupljeno 10.5.2022.]
7. Porez na dobit u Njemačkoj. Dostupno na: <https://www.buchhaltung-sicher.de/steuern/koerperschaftsteuer> [pristupljeno 10.5.2022.]
8. Porezna uprava u Republici Hrvatskoj. *Ministarstvo financija*. Dostupno na: https://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/porez_na_dohodak.aspx [pristupljeno 10.5.2022.]
9. Izazovi porezne politike u RH. Dostupno na: https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/hr/Documents/about-deloitte/hr_Izazovi-porezne-politike-u-RH-min.Maric.pdf [pristupljeno 7.5.2022.]
10. Porezne klase. Dostupno na: <https://key4mobility.eu/hr/germany/porezi/> [pristupljeno 8.5.2022.]
11. Olakšice kod poreza na dobit. Dostupno na: <https://arhivanalitika.hr/blog/ejs-14-oporezivanje-kapitala-i-dio/> [pristupljeno 9.5.2022.]
12. Razvoj poreznih prihoda. Dostupno na: https://www.bundesfinanzministerium.de/Monatsberichte/2022/04/Inhalte/Kapitel-4-Wirtschafts-und-Finanzlage/4-2-steuereinnahmen-maerz-2022-pdf.pdf?_blob=publicationFile&v=6 [pristupljeno 9.5.2022.]
13. Barišić A. F.(2015), Porez na dodanu vrijednost. Dostupno na: <https://www.mingo.hr/public/documents/92-vodic-pdv-lowreswebfinal.pdf> [pristupljeno 10.5.2022.]
14. Izračun poreznih klasa. Dostupno na: <https://www.steuergo.de/hr/rechner/steuerklassenwahlrechner> [pristupljeno 07.08.2022.]

Popis slika

Slika 1 Izgled stranice SteuerGo	19
Slika 2 Primjer izračuna porezne klase	20

Popis tablica

Tablica 1 Porezna načela prema Wagneru	7
Tablica 2 Vrste poreza u Republici Hrvatskoj	11
Tablica 3 Porezno opterećenje 2022.	20
Tablica 4 Vrste poreza u Saveznoj Republici Njemačkoj	21
Tablica 5 Razvoj poreznih prihoda	23
Tablica 6 Olakšice kod poreza na dobit	26
Tablica 7 Prikaz najnovijih poreznih stopa EU za 2022. godinu	32
Tablica 8 Porezni prihodi u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2016.-2021. godine (u mlrd. kn.)	34
Tablica 9 Porezni prihodi Savezne Republike Njemačke za razdoblje 2016.-2021. godine (u mil. eur.)	35
Tablica 10 Kretanje najznačajnijih poreznih prihoda u Republici Hrvatskoj (u %)	36
Tablica 11 Kretanje najznačajnijih poreznih prihoda Savezne Republike Njemačke (u %).....	37

Popis grafikona

Grafikon 1 Stope poreza na dobit poduzeća.....	25
--	----